

знищують людську особистість.

Питанням клонування людини переймаються не лише дослідники, а й громадські організації, уряди країн, церква, але на нашу думку, попри заборону це явище буде існувати, вчені будуть експериментувати не дивлячись на законодавчі акти та на засудження з боку церкви та міжнародних організацій, адже з одного боку це злочин, неетично, а з іншого – шанс для бездітних сімей на щасливе життя.

Література

1. Про заборону репродуктивного клонування людини: Закон України від 24.12.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 5. – Ст. 111.

2. Грищенко О. Проблема клонування: суспільний та правовий аспект / О. Грищенко // Юстиніан. – 2005. – № 10 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.justunian.com.ua>

3. Заборонити всі форми клонування // Львівська газета. – 2005. – № 52 (618). – С. 3.

4. Запорожан В. Біоетика в сучасній медицині / В. Запорожан // Вісник НАН України. – 2002. – № 1. – С. 56.

УДК 342.92(043.2)

Животівська В. В., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Юринець Ю. Л., к.ю.н., доцент

СИСТЕМА СТРИМУВАНЬ І ПРОТИВАГ В УКРАЇНІ

Основою стабільного функціонування системи державної влади демократичної держави є система стримувань і противаг, саме вона забезпечує демократичний, правовий характер держави та ефективність її функціонування. Отже, розглянемо систему стримувань і противаг в Україні.

Суб'єктами системи стримувань і противаг за Конституцією України є Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, Конституційний Суд України і Верховний Суд України. Дана система виражається насамперед через повноваження цих органів, що включають суворо визначені взаємні обмеження [1].

Проблема застосування системи стримувань і противаг як реалізації принципу розподілу влади у вітчизняній науці конституційного права до останнього часу комплексно не розглядалася, а досліджувалися лише її окремі аспекти. Обумовлено це тим, що значний період часу, а саме мається на увазі доба тоталітаризму СРСР, наука була заідеологізована, і принцип розподілу влади, а отже, система стримувань і противаг взагалі

заперечувалися [4].

На приналежність України до строкатого списку держав із парламентсько-президентською формою правління, насамперед, однозначно вказує подвійність джерел формування уряду - Кабінету Міністрів України. При цьому неозброєним оком видно нерівність впливів на український уряд з боку Президента України та Верховної Ради України. Участь останньої у процесі формування Кабінету Міністрів України обмежується лише затвердженням запропонованої Президентом кандидатури на посаду Прем'єр-міністра, тоді як контроль за розподілом «міністерських портфелів» повністю зосереджено в руках Президента. Більшими є й повноваження Президента у сфері контролю за урядом. Адже, у Президента, на відміну від Верховної Ради України, яка може висловлювати недовіру лише до всього уряду, є право звільняти з посад певних міністрів, що є значно гнучкішим і більш дієвим важелем впливу на Кабінет Міністрів України.

Другою складовою системи стримувань і противаг є процедура усунення Президента України з поста Верховною Радою України в порядку імпічменту. Таку процедуру передбачено і чітко виписано в Конституції України. Проте ця процедура є доволі складною, багатоступеневою, передбачає участь Конституційного Суду України та Верховного Суду України, а також прийняття Верховною Радою України відповідного рішення більшістю у три чверті голосів від її конституційного складу. По суті, це робить реалізацію ідеї імпічменту практично неможливою. Водночас наявність у Президента України широких повноважень як глави держави і, де-факто, як керівника виконавчої владної вертикалі, потребує реального механізму відповідальності, а отже - спрощення (хоча й небезмежного) процедури імпічменту [3].

Ще однією складовою системи стримувань і противаг в Україні є Інститут президентського вето. Президент України має право класичного, відкладального вето. Таке вето долається парламентом більшістю у дві третини голосів. Проте в Україні процедуру подолання вето виписано у найжорсткішій формі: дві третини від конституційного складу Верховної Ради України [2]. Враховуючи те, що парламент практично ніколи не буває «заповненим» на сто відсотків (депутати вибувають, переходять на інше місце праці, помирають), голоси відсутніх де-юре депутатів практично зараховуються як такі, що подані проти цього законопроекту. Отже, виписана в Конституції України процедура подолання президентського вето значно ускладнює законодавчу діяльність Верховної Ради України, хоча принципово і не заважає їй. Інакше - з вимогою, що зобов'язує Президента України підписати закон у разі виконання Верховною Радою України всіх умов щодо подолання вето. З одного боку, ця вимога дає можливість Президенту України блокувати набуття законом

чинності, відмовляючись його підписати (адже процедура імпічменту в Україні, як відомо, є майже нездійсненою). З іншого боку, підписуючи закон, Президент України бере на себе відповідальність за нього, що, в цьому випадку, є дещо несправедливим з огляду на те, що, наклавши вето, Президент уже висловив своє ставлення до цього закону.

Отже, «стримування» і «противаги» сприяють співробітництву і взаємному пристосуванню органів влади й водночас створюють потенціал для конфліктів, які вирішуються шляхом переговорів, угод і компромісів. Дієва система стримувань і противаг, основою якої є взаємозалежність та взаємодія всіх гілок влади, можлива лише при взаємному бажанні всіх гілок влади діяти спільно для досягнення позитивних результатів.

Література

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Скакун О. Теорія держави і права / О. Скакун. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 625 с.
3. Мельник О. Державна влада в контексті конституційної відповідальності / О. Мельник. – К.: Віче. – 2009. – № 6. – 60 с.
4. Шаповал В. Конституційний механізм державної влади в незалежній Україні: політико-правові проблеми організації виконавчої влади / В. Шаповал // Право України. – 1997. – № 1. – С. 36.

УДК 34.349

Журавльова В. Г., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Устинова І. П., к.ю.н., доцент

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТНИМ ДЕФІЦИТОМ: ПРОБЛЕМАТИКА ТА ЗАХОДИ БОРОТЬБИ

У сьогоденні держава розвивається в усіх галузях економічної діяльності, тому важливою проблематикою постає врегулювати соціально-економічні відносини, а також стабілізувати (економічні труднощі) бюджетний дефіцит. На сьогоднішній час уряд України не проводить ефективні заходи боротьби проти дефіциту, використовує лише неефективний механізм залучення позик як джерела фінансування дефіциту [1]. Тому в Україні виникає проблематика менеджменту національної економіки. Таким чином важливість міжнародного практичного досвіду набирає актуальності для аналізу, а можливого і подальшого в провадження в національну економіку України.

Відповідно до зазначеного вище, важливим завданням уряду є